

ἡ φλογερὴ ποίησή του, ἡ καλλιτεχνική του φυσι-
γνωμία, ἡ ἐπιβλητικὴ του φωνή, ὅλο ἐκεῖνο ἐπιτέ-
λους τὸ κατὰ πῶς χαρκτηρίζει ἕνα ἀληθινὸ
Ποιητὴ, ποὺ ζεῖ καὶ ἐργάζεται καὶ παλεύει γιὰ μιὰ
εὐγενικὰ Ἰδέα καὶ γιὰ τὴν πραγματοποίηση κα-
ποίων ὀνειρεμένων ἰδανικῶν.

Ὁ κόσμος ἐνθουσιάστηκε, ἀναγκαστήκανε καὶ
ὅσοι ἤρθαν προκταλημένοι νὰ τονε χειροκροτήσουνε
καὶ στὸ τέλος νὰ τονε συχαροῦνε εἰλικρινά !!

Μάλιστα ἕνας, ποὺ θέλει νὰ περνᾷ γιὰ λόγιος
καὶ ποὺ κάθισε στὴ μέση μετὰ πόζα Δεσπότη, ἔτρεξε
δὲ βιάστηκε καὶ φώναξε ἐνθουσιασμένα : «Εὖγε τῇ
ἀπαγγελίᾳ !» γιὰτὶ δὲ θὰ μπορούσε ὁ καφερός νὰ
φωνάξει «Εὖγε τῇ Γλώττῃ» !!

Ὅσο γιὰ μένα, ἐν μπορούσα νὰ κρύψω τὴ
χαρὰ καὶ τὸν ἐνθουσιασμό μου. Μοῦ ἐρχότανε ἔτσι
νὰ τρέξω, νὰ τὸν ἀγκαλιάσω, νὰ τὸ φιλήσω τὸ
καλὸ παιδί, ποὺ μετὰ τόσο ὁμορφὰ λόγια καὶ τόσο ἀ-
ψηλὰ νοήματα μᾶς θύμιζε τὴ Γλυκεῖα Πατρίδα,
μᾶς ἔκαμε νὰ κλάψουμε στὸ ἄκουσμα, στὸ πύρινο
κῆρυγμα τῆς μελλούμενης Δόξας τῆς Ρωμισσύνης !
ὦ ! τὸν εὐγνωμονοῦμε τὸν Ποιητὴ ! Ἀνποτε, σὰν
κι αὐτὸν κι ἄλλοι διαλεχτοὶ τῆς Ἰδέας κάπου
κάπου νὰ μᾶς φέρνανε στὴν ἄχαρη ξενιτιά μας
λίγη χαρὰ, λίγη παρηγοριά καὶ λίγη ἐλπίδα γιὰ
τὸ ζωντανεῖν τῶν ἰδανικῶν μας.

Τιμὴ στὸν ἴδιον, τιμὴ σὲ σὲς, τιμὴ σὲ μᾶς ὅλους
μας ἐπιτέλους, ποὺ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τίς τάξεις μας
βγαίνουνε τέτοια βλαστάρια, ἄξια νὰ θρέψουν τὴν
Ἰδέα καὶ νὰ φέρουν τοὺς ὀνειρεμένους καρπούς, γιὰ
τοὺς ὁποίους χρόνια καὶ χρόνια τόσα ἀληθινὰ τα-
λέντα καὶ τόσο μεγάλοι πατριῶτες δουλεύουν, κο-
πιᾶζουν καὶ θυσιάζουν κάθε χαρὰ καὶ εὐτυχία τους.

ΚάIRO, 7 τοῦ Φλεβάρη 1910.

Θ. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

ΤΑ ΣΑΒΑΤΟΒΡΑΔΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ,

Τὸ περασμένο Σαβατόβραδο ὁ φίλος Κωστής
Χαριτάκης μᾶς ἀπάγγειλε τοὺς «Σκοπούς» του—
μιὰ σειρά λυρικά τραγούδια ἀφιερωμένα στὸν κ.
Κωστὴ Παλαμά. Τὰ «Χαλασμένα μοναστήρια» ποὺ
δημοσιεύουμε ὧς εἶναι τὸ τρίτο τραγούδι τῆς σειράς:

νοὺς τοῦ κριτικοῦ τῶν «Γραμμάτων» ἀνοιγμένοι
πραγματικὴ σὲ πολυποίκιλες ἐντύψεις καὶ σὲ πλα-
τιοὺς ὀρίζοντες, βρεσκέται ἀπ' ἄλλο μέρος πρῶτο
μὲς στὸ ἀγκαλιάζει δίχως ξεδιαλεγμὸ καὶ δίχως
μιὰ κριτικότερη προσπάθεια ὑποταγῆς τοῦ καθεστὸς
ποὺ δέχεται σὲ μιὰ δική του ἀτομικότερη κεντρικὴ
ἰδέα. Ἔτσι ὁ ἴδιος κριτικὸς, ποὺ σὲ μιὰ στιγμή
τῶν γραμμάτων μας πῶς νηπιακὴ ἔγινε ὁ πρῶτος
ὑποκινητὴς μιᾶς σοβαρότερης πνευματικῆς προσπά-
θειας, σήμερα κιντύνει νὰ φτάσει στὸ ἀντίθετο
ἀποτέλεσμα, νὰ βοηθήσει δηλ. τὴν ἐπιπολαιότητα,
τὴν ἀκρίβεια, τὴν σύγχυση στὴν ἀντίληψη τῆς τέ-
χνης σὲ μιὰ σειρά, ποὺ ἔχει μονάχο πασκιμα καὶ ἰ-
δανικὸ τὸ συγχυσμένο παραμύθιο, τὴ μεγαλό-
φρωντὴ ἐπίδειξη καὶ τὸ σάλαγο τῆς ὥρας· ὁ ποιη-
τῆς, ποὺ μετὰ τὴν ὁρμή του γιὰ ἰεὰ ἰδανικὰ τέχνη:
ἐδῶ καὶ δυὸ δεκαετηρίδες γίνονταν ὁ ξυπνητὴς μιᾶς
γενιᾶς σεμνῶν ποιητῶν καὶ πεζογράφων, σήμερα ἀπὸ
τὸν ὑπερβολικὸ τοῦ ζήλου καταντᾷ ὁ ὁδηγὸς μιᾶς ἀ-
ξιοθρήνητης φάλαγγος ποετᾶστρον, δυστυχῶς ὅχι
μονάχα μετὰ τὸ παράδειγμα, ποὺ τοὺς γίνεται μετὰ
ἔργα γεννημένα σὲ στιγμὲς ἀδυναμίας, μὰ καὶ μετὰ
τὴν κριτικὴ ἐπιδοκιμασία ἀνοσιῶν, ποὺ μόνο τὴ
θλίψη ἢ τὸ γέλοιο ἔπρεπε νὰ κινήσουν στὸν ποιητὴ

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 1,000,000 ΚΕΡΑΗ

Καθ' ἐκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας . . . 400,000 παρέχοντα
κέρδη εἰς 2,290 γραμμάτια ἀξίας, δραχ. 200,000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1910 ἐξεδó-
θησαν ὑπ' αὐξοντα ἀριθμ. 1 25,000 ΑΚΕΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ
κέρδος τιμώμενα ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ καὶ ὑπ' αὐξοντα 25,001, 100,000. ΤΕΤΑΡΤΑ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΙΟΥ τιμώμενα ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἐκάστης κληρώσεως

1	εἰς	80,000	80,000
1	εἰς	20,000	20,000
2	ἀπὸ	2,500	5,000
6	ἀπὸ	1,000	6,000
15	ἀπὸ	400	6,000
25	ἀπὸ	200	5,000
1950	ἀπὸ	40	78,000
2000			200,000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γενήσεται τῇ 28 Φεβρουαρίου (13 Μαρτίου), 1910, ἡ δευτέρα τῇ 25 Ἀπρι-
λίου (3 Μαΐου) 1910, ἡ τρίτη τῇ 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1910, ἡ τετάρτη τῇ 31 8)βρίου 1910 καὶ
ἡ πέμπτη τῇ 31 Δεβρίου 1910 (31 Ἰανουαρίου 1911).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

ΧΑΛΑΣΜΕΝΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

Κάταστρο πάλι ἀνέβηκε ψηλὰ
σιγὰ σιγὰ σὰν Ἔγνοια τὸ φεγγάρι
κι ἀσημοχύνεται ἡμερὰ
στὰ δρόμα κυπαρίσσια τὰ μυριόχρονα
καὶ κάτω κάτω, χαμηλά,
στὸ μυρισμένο τοπεινὸ θυμάρει.

Κ' εἶναι τριγύρω πάλι τὰ χαλάσματα
κ' ἔρημες ἐκκλησιᾶς χωρὶς καμπάνες
κ' εἶναι τριγύρω πάλι τὰ χαλάσματα.

Καὶ τρέχει ἀκόμα ἀργεῖωπὸ τ' ὄρειο τ' ἄγασμα
κ' ἕνα πολὺ στεφάνι, μυρτοστεφανο,
τὴ ραγισμένη αἰδόπορτα στολίζει ἀνέγνωστο
ποὺ στεριωμένη ἀράχνη τὸ συγκράτησε.

Καὶ μαντεντὴ μὴ μυρουδιά τοῦ κερολίβανου
σκορπιέται γύρω γύρω στὰ χαλάσματα
στὰ δρόμα κυπαρίσσια, στὰ χαμόκλαδα.

τοῦ «Παχυγυριῦ τῆς Κακάδας».

Κ' ἐδῶ εἶναι ἡ διαφορά τοῦ ποιητῆ τῶν «Ἐλευ-
τερων πολιορκημένων», ποὺ δὲν τὴν ἀνάφερα οὔτε
τυχαία, οὔτε μετὰ κεντρικὴν στὸ περασμένο ση-
μειῖο μου, καθὼς καὶ δὲν ὑπαινίχθηκα τίποτε
νεανικὰ κρούσματα ἀκίρων παραλληλισμῶν, ὅπως
φαντάστηκε ὁ κ. Π. Φλ., μὰ λόγια κάποιων πολὺ
σοβαρότερων, καὶ τόκαμα γιὰτὶ ἴσα ἴσα ἡ μεγάλη
σοβαρότητα ἐκείνων ποὺ τὰ εἶπαν γίνεται κίνδυνος
στὸ νὰ συγχύζονται τὰ σύνορα τῆς τέχνης στὰ ἀνο-
ρίματα ἀκόμα νεαρὰ μυαλά. Ὅσο κι ἂν ἀναγνώ-
ρισα παραπάνω τὴ δράση τῆς προσωπικότητος τοῦ
Παλαμά σὲ μιὰ ἐποχὴ ὀρισμένη ἀνώτερη παρότι
στάθηκε ἡ δράση τοῦ Σολωμοῦ στὴ δική του, ὅμως
ἡ καθαρὴ ποιητικὴ σημασία κ' ἡ παιδαγωγικὴ ἀξία
γιὰ τοὺς νεαροὺς ποιητὲς τοῦ ἔργου τοῦ ποιητῆ
τοῦ «Δωδεκάλογου» δὲ δέχεται οὔτε μακρινὴ σύγ-
κριση μετὰ τὴν ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ ποιητῆ τῶν «Ἐ-
λευτερων πολιορκημένων». Δὲν εἴμ' ἐκεῖνος ποὺ θὰ
κῆρυττε, ὅπως ἄλλοι, τὸ κόλλημα στὸ Σολωμὸ καὶ
τὸ γύρισμα πάντα στὸν ἥλιο του, δὲν εἴμ' ἀκόμα
ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει κάπια ἀντιλογία σὲ μερικὰ ση-
μεῖα τῶν σιλλερικῶν αἰσθητικῶν στοχασμῶν τοῦ
ποιητῆ τῶν «Ἐλευτερων πολιορκημένων», ὅμως τὸ

ὦ νύχτα ! Ἐσὺ μοῦ τῶμαθες τὰ στόχαστο μεθῆσι,
ποὺ ὅλα μοῦ βόγγυν σὰν παλιοὶ σκοποὶ τέλεια σβυ-
σμένοι,
σ' ἄγουρα χεῖλια ποὺ κλείσαν νὰ μὴν τοὺς ποῦν ποτέ.

Τὸ περασμένο Σαβατόβραδο τίμησε καὶ στόλισε
τὴ συντροφιά μας καὶ ἡ κυρία Ε. Ἐλευθεριάδη, ἡ
φαντατικὴ δημοτικίστρα τῆς Σμύρνης.

ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. ΜΟΥΡΕΛΟΥ : «ΚΡΗΤΙΚΗ ΣΤΟΑ» τόμος Β'
1909. Ἡράκλειον Κρήτης. Ὅποιος ξεφυλλίσει τὴν «Κρη-
τικὴ Στοά» δὲν μπορεῖ πρὶν νὰ τὸ μολογήσῃ πὺς ἀπ'
ὅλα τὰ ἡμερολόγια, φιλολογικὰ καὶ ἐθνικὰ, ποὺ βγήκανε
φέτος τὰ πρῶτα τάχει τὸ βιβλίον τοῦ κ. Μουρέλου. Ἀν
μπορούσαμε δῶ νὰ τυπώσουμε μόνο τὰ περιεχόμενά του δὲ
τὰ εἶταν ἀνάγκη νὰ πούμε ἄλλα παῖνιματα γι' αὐτό.
Τόσο διαλεχτὰ καὶ τόσο ἀξιοδιάβιστα εἶναι σχεδὸν ὅλα.
Μιὰ μελέτη μάλιστα τοῦ κ. Χατζηδάκη γιὰ τοὺς Κρητι-
κοὺς χρόνους μᾶς ἔκαμε ξεχωριστὴ ἐντύπωση καὶ ἂ δὲν εἴ-

συντρίμι αὐτοῦ ἔργου περσότερο πρὶν ἔργο τοῦ
ποιητῆ τοῦ «Λάμπρου» ἀπομένει γιὰ τὴ γλώσσα
μας ὅχι βέβαια ἡ αἰώνια ποιητικὴ πηγή, μὰ
ὁ ἀσύγκριτα ἀνώτερος ποιητικὸς καρπός, ὅπως
καὶ τὰ «Προλεγόμενα» τῆς πρώτης ἐκδόσεως του
εἶναι ἴσχυρι τὴν ὥρα γιὰ τὰ γράμματα μας τὸ μόνο
φωτὶνὸ σημεῖο ἀριστερῆς κριτικῆς μελέτης. Μὲ ὅλη
τὴ διαφωνία μᾶς σὲ πολλὰς μεριές τοῦ περιεχομένου
τῆς — καὶ θάταν ἀφύσικο τὸ νὰ γυρέψῃ κανένας ἀπ'
τὸν Πολυλά νὰ εἶχε ἐδῶ καὶ πενήντα χρόνια πρὶν
τίς σημερινὲς ἰδέες — τὸ ἄρτιο τῆς σκέψης, τὸ στα-
θερὸ καὶ ἀριστοτεχνικὸ τῆς διατύπωσης τῆς μᾶς κινεῖ
τὸ θαυμασμό. Τὸ ἴδιο καὶ μετὰ τὴν ποίηση τοῦ Σο-
λωμοῦ. Ἡ βαθύτερη αἰσθησις κ' ἐκφραστὴ τοῦ ἀν-
θρώπου, ποὺ εἶναι τὸ πρῶτο ἀπαιτούμενο γιὰ τὴν
ποίησιν, ἡ δύναμις κ' ἡ καθαρὸτης τῆς ἰδέας, τὸ
πλαστικὸ καὶ πλέριο τῆς μορφῆς, τὸ κάλλος τῆς
ἐκφράσεως καὶ τοῦ ρυθμοῦ εἶναι τὰ ὑπέρτατα χαρ-
κτηριστικὰ τῆς. Θάβγαίνα ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ σκο-
ποῦ μου καὶ τῆς δυνάμεώς μου, ἂν ἤθελα νὰ κάμω
ἐδῶ μελέτη καὶ ἀνάλυση τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ Σολω-
μοῦ. Ὅμως γιὰ νὰ νοηθῶ καλύτερα στὰ παρακάτω,
ἂς μοῦ συχαροῦν νὰ δώσω ἐδῶ μερικὰ δείγματα ἀπ'
τὴν ποίηση τοῦ μοναχοῦ ἀνώτερου ποιητῆ μας, δι-
κιολογώντας μετὰ παραδείγματα ἔτσι καὶ τὸ χαρακτη-
ρισμὸ ποὺ τῆς ἔκαμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ